

for, at militærnægternes beslutning er dikteret af samvittighedsgrunde. Et flertal bestående af socialdemokratiets, venstres, og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget tilslutter sig også dette forslag.

Med disse 2 ændringsforslag indstiller et flertal (udvalget med undtagelse af Johs. Christiansen og Kjeldgaard Iversen) lovforslaget til *vedtagelse*.

Et *mindretal* (Johs. Christiansen) har — når bortses fra ændringen til lovens § 7 — ikke kunnet tiltræde det foreliggende forslag, der efter indførelsen af 18 måneders militær tjenestetid vil medføre, at de civile værnepligtige skal kunne holdes inde i ikke mindre end 2 år. Det er hidtil blevet anerkendt fra alle sider — også af dem, loven specielt vedrører —, at den civile tjenestetid bør være noget længere end den militære. På den anden side må mindretallet hævde, at det ikke tjener statens interesser at holde unge, arbejdsduelige mennesker borte fra deres fag, erhverv eller studium i 2 år, når formålet hermed kun er at opretholde en bestemt forholdsmæssighed mellem den militære og civile tjenestetids længde. I overensstemmelse hermed har mindretallet stillet sit under nr. 6 formulerede ændringsforslag til lovens § 5, ligesom det — da genindkaldelser af civile værnepligtige må anses som ganske irrationelt — foreslår § 9 i den gældende lov ophævet.

Da den af ministeren foreslåede nye tekst til lovens § 7 må anses som en mere formålstjenlig formulering af det disciplinær-strafferetlige område, kan mindretallet tiltræde det pågældende ændringsforslag.

Under hensyn til den berettigede kritik, som fra flere sider er blevet rejst mod visse af de arbejder, ved hvilke man nu beskæftiger civile værnepligtige, har mindretallet fundet det formålstjenligt i lovens § 1 nærmere at præcisere, hvilke arbejdsområder der fortrinsvis her bør komme i betragtning.

Da det i loven klart er fastslået, at kriteriet for, hvorvidt værnepligtige kan overføres til civil tjeneste, er, at vedkommende

anser militær tjeneste som uforenelig med vedkommendes samvittighed, må sessionsbehandlingen naturligvis også tilrettelægges efter dette kriterium. Det bør således undgås, at der på sessionen øves pres overfor den pågældende med det formål eventuelt at ændre hans beslutning om overførsel, f. eks. ved at eksaminere ham om hans politiske indstilling. Under denne synsvinkel må ændringsforslaget til lovens § 2, stk. 2, ses.

Endelig har mindretallet stillet forslag til lovens § 10 om, at værnepligtige, som selv fremsætter begæring derom, skal kunne aftjene deres værnepligt ved civilforsvarskorpset. Det kan efter mindretallets opfattelse kun være i alle parter interesse, at værnepligtige, hvis samvittighed ikke tillader dem at deltage i våbenøvelse m. v., selv kan vælge, om de vil aftjene deres værnepligt ved civilforsvarskorpset eller ved anden civil tjeneste i det samfund, de tilhører.

Et *andet mindretal* (Kjeldgaard Iversen) kan ikke tiltræde lovforslaget i den foreliggende form eller de af indenrigsministeren foreslåede ændringer.

Det foreliggende problem eksisterede ikke, hvis den tvungne værnepligt var afskaffet, og mindretallet henviser derfor til det af retsforbundet den 6. februar fremsatte forslag til beslutning af folketinget angående ændringer i forswarets ordning.

Sålænge den tvungne værnepligt oprettholdes, erkender mindretallet, at det er nødvendigt gennem lov at sikre de mennesker, mod hvis samvittighed det strider at deltage i militær tjeneste af enhver art, at disse kan fritages herfor mod at påtage sig anden af staten anvist tjeneste, som ikke tjener militære formål.

Mindretallet må dog fastholde, at dette sker på lige vilkår med andre værnepligtige og modsætter sig derfor kravet om længere tjenestetid for civil værnepligt end for anden værnepligt.

Som tjeneste for civile værnepligtige bør i videst muligt omfang vælges opgaver, som tjener et nyttigt formål. F. eks. kan nævnes udgravning af oldtids- og kulturminde i samarbejde med nationalmuseet.